

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 7. 2020, č. j. OAM-65/LE-BA02-BA04-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 10. 2020, č. j. 18 Az 44/2020 – 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 3.400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 22. 7. 2020, č. j. OAM-65/LE-BA02-BA04-2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žalobce je státním občanem Ukrajiny, kterou Česká republika považuje (s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů) za bezpečnou zemi původu.

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) v záhlaví specifikovaným rozsudkem zamítl. Ve shodě s žalovaným dospěl k závěru, že žalobce neprokázal hrozbu pronásledování či vážné újmy. Obavy žalobce z povolání do

vojenské služby, potažmo z věznění v důsledku odmítnutí výkonu vojenské služby soud nepovažoval za takové skutečnosti, které by byly způsobilé zpochybnit, že Ukrajinu lze i v jeho případě považovat za bezpečnou zemi původu. Poukázal na judikaturu k problematice odmítání nástupu vojenské služby a doplnil, že v současné době již nadto na Ukrajině nedochází k mobilizaci civilních občanů a jejich nasazování do konfliktu na východě země.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Předně uvedl, že krajský soud nesprávně a nedostatečně posoudil otázku, zda lze Ukrajinu i ve vztahu k jeho osobě považovat za bezpečnou zemi původu a zda mu dokáže poskytnout účinnou ochranu před výkonem branné povinnosti. Tato skutečnost zakládá dle mínění stěžovatele důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

[5] K samotným důvodům kasační stížnosti uvedl, že krajský soud i žalovaný zcela nedostatečně posoudili odůvodněné obavy stěžovatele z nástupu do armády, neboť si k věci neobstarali relevantní informace. Stěžovateli hrozí v případě nasazení do bojů vážná újma ze strany vojenských jednotek. Při vyhýbání se branné povinnosti by pak byl stěžovatel vystaven riziku trestního stíhání. Je přitom všeobecně známou skutečností, že v ukrajinských věznicích panují neakceptovatelné podmínky, které by mohly vést k porušení čl. 3 a 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

[6] Stěžovatel dále namítl, že bezpečnostní situace na Ukrajině není dostatečně zmapovaná. Ačkoliv se ohnisko bojů nachází v Doněcké a Luhanské oblasti, konflikt dopadá na celé území Ukrajiny, a to nejen z hlediska bezpečnostního, ale také ekonomického. Z Ukrajiny se po vypuknutí ozbrojeného konfliktu stala druhá nejchudší země Evropy, což se odráží i na každodenním životě tamějších obyvatel.

[7] Krajský soud dle mínění stěžovatele nezjistil skutkový stav takovým způsobem, aby o něm nepanovaly důvodné pochybnosti, a neobstaral si podklady a informace o skutečnostech tvrzených stěžovatelem. Soud a před ním i žalovaný rezignovali na individuální hodnocení situace stěžovatele.

[8] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, zákonné a věcně správné. Jelikož stěžovatel neprokázal, že by v jeho konkrétním případě nebylo možné považovat Ukrajinu za bezpečnou zemi původu, žalovaný zamítl žádost jako zjevně nedůvodnou. Krajský soud postupoval zákonným způsobem a ve shodě s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Proto žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, popřípadě ji jako nedůvodnou zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je ovšem také její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podrobněji se podstatou institutu přijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle zde citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] Stěžovatel za důvod přijatelnosti kasační stížnosti označil vady v řízení před krajským soudem spočívající v nesprávném a nedostatečném posouzení jeho individuální situace. Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že z takto vymezeného důvodu přijatelnosti nikterak nevyplývá, že by kasační stížnost svým významem podstatným způsobem přesahovala vlastní zájmy stěžovatele. Neshledal přitom ani žádné jiné důvody přijatelnosti. Rozsudek krajského soudu je přezkoumatelný a náležitě odůvodněný, přičemž závěry v něm obsažené se nikterak nevymykají z ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu.

[12] V posuzované věci není pochyb o tom, že stěžovatel pochází ze země, kterou Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu. Za této situace vychází žalovaný v řízení o udělení mezinárodní ochrany z předpokladu, že v dotčené zemi nedochází k systematickému porušování lidských práv, přičemž je na žadateli, aby případně prokázal, že v jeho případě je tomu jinak. Shodný závěr Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS: „*Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [pozn. soudu – dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země (...). Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.*

[13] K obavám stěžovatele z účasti v ozbrojeném konfliktu na Ukrajině Nejvyšší správní soud odkazuje na svou ustálenou judikaturu, dle které odmítání povinné vojenské služby není samo o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, není-li spojeno s reálně projeveným politickým či náboženským přesvědčením (např. rozsudky ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, či ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, usnesení

ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 - 31, či ze dne 25. 5. 2017, č. j. 10 Azs 79/2017 - 32). Pokud se pak jedná o hrozbu trestního stíhání za nenastoupení vojenské služby, může tato skutečnost představovat azylově relevantní důvod „*jen tehdy, pokud je trestní sankce důsledkem toho, že se bránc odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo že mu hrozí trest, jehož intenzita či způsob výkonu zakládá porušení lidských práv*“ (již zmiňovaný rozsudek ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, obdobně též rozsudek ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 – 24).

[14] Nejvyšší správní soud též setrvale judikuje, že konflikt na Ukrajině nelze posuzovat jako totální, tedy takový, který by každého civilistu vystavoval reálnému nebezpečí vážné újmy (například usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, ze dne 8. 8. 2018, či ze dne 19. 8. 2020, č. j. 6 Azs 230/2020 - 24). Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany není ani zhoršená ekonomická situace v zemi původu a s tím související ztížené životní podmínky (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54, či ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 – 43).

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud tedy neshledal existenci důvodů přijatelnosti kasační stížnosti, pročez nepříkročil k podrobnému věcnému přezkumu kasačních námitek stěžovatele a kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[16] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud soud návrh odmítne.

[17] Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 8. 2020, č. j. 18 Az 44/2020 – 15, ustanoven zástupce z řad advokátů – Mgr. Ladislav Bárta, se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, který stěžovatele i nadále zastupuje v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 s. ř. s. *in fine*). Ustanovenému zástupci náleží odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepisu a podání kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a to ve výši 3.100 Kč (§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a dále 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy soud ustanovenému zástupci přiznal odměnu ve výši 3.400 Kč. Tato částka je konečná, neboť ustanovený zástupce nedoložil, že by byl plátcem daně z přidané hodnoty.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. února 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu